

30 800 VIII Vaststelling van de begrotingsstaat van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2007

nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over het Onderwijsverslag 2005-2006 van de Inspectie van Onderwijs (Kamerstuk 30 800 VIII, nr. 127).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van... De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van de Camp

Adjunct-griffier van de commissie
Van Marion

Nr	Vraag	Blz	van	tot
1	Bij een groot aantal scholen maakt u zich zorgen over de kwaliteit van het speciaal basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal basisonderwijs, om hoeveel scholen gaat het precies?	9		

Op een totaal van 381 scholen voor speciaal basisonderwijs zijn er 15 zeer zwakke scholen en 150 scholen waar sprake is van een risico (peildatum 1 april 2007).

Wat het (voortgezet) speciaal onderwijs betreft, beschikt de inspectie voor cluster 4 over de meest actuele cijfers, aangezien dit cluster in 2006 bijna volledig is onderzocht. Uit de toezichtsbevindingen over 79 scholen/afdelingen blijkt dat er sprake is van 11 zeer zwakke scholen/afdelingen en van 43 scholen/afdelingen waar sprake is van risico in de onderwijskwaliteit.

2	Klopt het dat uit het vorige onderwijsverslag kon worden opgemaakt dat bij het verbeteren van het taalonderwijs de leraar het verschil maakt, door de te hanteren methode en de didactische aanpak? Zo ja, vraagt dat dan niet om meer sturing op het verbeterproces? In hoeverre zijn scholen voldoende bekend met succesvolle verbeterprocessen?	12		
---	--	----	--	--

Uw eerste vraag klopt in zoverre dat in het Onderwijsverslag van vorig jaar melding is gemaakt dat prestaties op het gebied van *technisch lezen* nauwelijks beïnvloed worden door sociale en etnische achtergrond van de leerling maar eerder toegeschreven kunnen worden aan het onderwijsleerproces. Bij andere aspecten van taal spelen achtergrondkenmerken van leerlingen juist wel een rol (zoals bijvoorbeeld bij woordenschat en begrijpend lezen).

Mede naar aanleiding van deze bevindingen is door het PO Platform Kwaliteit en Innovatie een plan van aanpak opgesteld dat verschillende acties bevat waarmee (de didactiek van)

---

¹

het technisch lezen wordt verbeterd.

Zo ondersteunt het Expertisecentrum Nederlands scholen die hun onderwijs in technisch lezen verbeteren. Daarnaast heeft ook de Inspectie een rol gekregen binnen het plan van aanpak. Enerzijds doordat zij de scholen die zwak presteren op het gebied van leesonderwijs aanspreken en hen vragen verbeterplannen op te stellen. Anderzijds door scholen te wijzen op ondersteuningsmogelijkheden. Voor wat betreft dat laatste heeft de Inspectie een brochure technisch lezen ontwikkeld met handige tips voor leerkrachten en schoolleiders. Deze brochure is eind 2006 naar alle scholen gestuurd. Technisch lezen blijft de komende jaren een aandachtspunt in het inspectietoezicht.

- 3 Zijn er consequenties voor de scholen die niet voldoen aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot rugzakleerlingen? 15

In het kader van het beleidstraject 'Passend onderwijs' wordt het toezichtskader op dit gebied nog uitgewerkt.

De kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen moet beter. Dat geldt zowel voor leerlingen in het (v)so als voor leerlingen met een rugzak in het regulier onderwijs. Kwaliteitsverbetering is dan ook een van de centrale thema's van de herziening van de zorgstructuren in het funderend onderwijs onder de naam 'Passend onderwijs'. Binnen Passend onderwijs worden maatregelen genomen om de kwaliteit van het onderwijs aan zorgleerlingen te verbeteren. Zo worden voor leerlingen die geen reguliere startkwalificatie kunnen halen leerlijnen uitgewerkt voor het behalen van kerndoelen en kwalificaties.

- 4 Welke maatregelen zijn er getroffen om het reken- en taalniveau van instromende studenten te verbeteren? 16

De maatregelen op de korte termijn richten zich op de eerstejaars pabo-studenten:

- In het studiejaar 2006-2007 zijn diagnostische toetsen rekenen en taal bij eerstejaars pabo-studenten afgenomen. Indien de norm niet wordt gehaald, krijgt de student een bindend studieadvies dat negatief is.
- In 2007 zijn de eerste diagnostische toetsen rekenen en taal afgenomen bij vo-leerlingen en mbo-deelnemers die naar de pabo willen. Indien de norm wordt gehaald, hoeft de toets niet opnieuw op de Pabo te worden afgelegd. Wordt de norm niet gehaald dan, wordt op de Pabo opnieuw getoetst.
- Voor het schooljaar 2007-2008 zijn de door Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) in opdracht van OCW ontwikkelde specificaties en concretisering van kerndoelen rekenen en taal voor de vo-scholen beschikbaar.
- In het mbo wordt vanaf 1 augustus 2007 voor burgerschap een basisniveau Nederlands van kracht. Beoogd wordt dat vanaf 1 augustus 2008 een basisniveau rekenen voor burgerschap van kracht wordt.
- De OVDB (het kenniscentrum beroepsonderwijs-bedrijfsleven voor de sectoren gezondheidszorg, welzijn, sport en dienstverlening) gaat na hoe specificaties voor rekenen en taal kunnen worden aangebracht in het beroepsgerichte deel van het kwalificatiedossier voor de opleiding tot onderwijsassistent.
- Een inventarisatie heeft plaatsgevonden van lesmethodes die voor remediëring in het vo, mbo en op de pabo's gebruikt worden of kunnen worden. Deze inventarisatie is beschreven in het rapport *Remediërende programma's rekenen en taal* (mei 2007).

Daarnaast moet het rekenen- en taalniveau van *alle* leerlingen in het po, vo en mbo verbeteren. Daartoe worden maatregelen getroffen voor de langere termijn. De belangrijkste maatregel voor de langere termijn richt zich op betere doorlopende leerlijnen rekenen en taal. Voor de verschillende overgangen of schakels in de onderwijsloopbaan van

leerlingen wordt vastgelegd wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het gebied van reken- en taalvaardigheid. Hiertoe is op 9 mei 2007 de Expertgroep Rekenen en Taal ingesteld. Deze expertgroep heeft als opdracht om nog dit jaar een concreet en inhoudelijk advies uit te brengen.

5   Waar komt de grens van 75 uur vandaan?   17

De inspectie/AD hebben in het onderzoek naar onderwijstijd in mei/juni 2006 een aantal categorieën gekozen om de urentekorten van tekortschietende leerjaren van onderzochte opleidingen in op te delen, te starten vanaf 1-25 uren tekort, 26-50 uren tekort, 51-75 uren tekort en méér dan 75 uren tekort.

De 75 uur is dus geen bewust gekozen grens maar een gekozen categorie om het onderzoeksresultaat nader aan te duiden. Uit het inspectie/AD onderzoek naar de naleving van de 850 urennorm in het mbo bleek, dat 28% van de opleidingen te weinig onderwijstijd in enig leerjaar aanboden en dat in 55% van de gevallen sprake was van een tekort aan onderwijstijd dat groter was dan 75 uur. Gemiddeld lag het tekort aan onderwijstijd op 113 uur. Voltijdopleidingen in het mbo behoren echter in elk leerjaar minimaal 850 contacturen aan te bieden, dit is de minimumgrens.

6   Wat houdt ‘sterk innovatief’ in?   17

Bij innovatie is door de inspectie alleen gekeken naar de inrichting van het onderwijs. Er is geprobeerd een groep scholen te identificeren die sterk een of meer van de kenmerken van nieuwe vormen van leren zegt te hebben (voor die kenmerken zie ook het antwoord op vraag BR-15).

Omdat niet alle kenmerken even bepalend bleken te zijn, is een keuze gemaakt.

In het primair onderwijs is op basis van een representatieve steekproef gekeken welke scholen op één van de volgende kenmerken aangeven dat het onderwijs die *vaak of altijd* bezit:

- Leer- en vormingsgebieden zijn of worden gecombineerd of geïntegreerd tot grotere samenhangende leereenheden.
- De verantwoordelijkheid voor het leren als proces (planning, tijdstippen, manier van werken, e.d.) ligt bij de leerling.
- De inhoud van het onderwijs wordt bepaald door vanuit de leerling aangedragen onderwerpen/vragen.
- Leerlingen beoordelen zelf hun vorderingen (via portfolio, volgsysteem, zelftoetsen, e.d.).

Bij het voortgezet onderwijs is een andere selectie toegepast. Daar zijn die scholen als “sterk innovatief op onderwijskundig gebied” bestempeld als zij op de volgende drie kenmerken *altijd/volledig* hebben ingevuld:

- Vakken worden gecombineerd of geïntegreerd tot grotere samenhangende leereenheden of leergebieden.
- De verantwoordelijkheid voor het leren als proces (planning, tijdstippen, manier van werken, e.d.) ligt bij de leerling.
- De inhoud van het onderwijs wordt bepaald door vanuit de leerling aangedragen onderwerpen/vragen ('eigen leervragen').

- 7 Welke methoden zijn gebruikt om tot de conclusie te komen dat een school zeer zwak is? 18

De beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs baseert de inspectie op de waarderingskaders die voor de verschillende onderwijssectoren zijn ontwikkeld en zijn goedgekeurd door de minister van OCW. Afgezien van verschillende accenten tussen de onderwijssectoren is de basisgedachte dat een school zeer zwak is als de opbrengsten (resultaten) én enkele cruciale indicatoren van het onderwijsproces onvoldoende zijn. In die gevallen waar de inspectie de opbrengsten niet kan beoordelen komt het oordeel t.a.v. de kwaliteitszorg daarvoor in de plaats. Bij het SBAO en (V)SO staat de zorg en begeleiding van de leerlingen en het formuleren van een ontwikkelingsperspectief voor iedere leerling centraal. Voor de precieze beoordeling zijn in het waarderingskader per sector beslisregels geformuleerd. Over deze beleidsregels is met de organisaties voor de onderscheiden onderwijssectoren overlegd en is consensus bereikt.

De inspectie komt tot de beoordeling op basis van:

- risico-analyse
- analyse van beschikbare en door de school aangeleverde informatie in het kader van zelfevaluatie
- schoolbezoek (gesprekken, dossier-analyse, lesobservaties)

Het oordeel wordt vastgelegd in een openbaar rapport.

- 8 Worden scholen voor speciaal onderwijs op dezelfde criteria getoetst als 'gewone' scholen? 18

Nee. Voor scholen voor speciaal onderwijs heeft de inspectie een afzonderlijk waarderingskader opgesteld. Dit kader is ontleend aan onder andere de kwaliteitseisen die voortvloeien uit de wet op de expertisecentra (WEC) en de kwaliteitsaspecten zoals genoemd in de WOT. Centraal voor het speciaal onderwijs staat de kwaliteit van de handelingsplanning. Voor het speciaal onderwijs geldt ook een 'eigen' normering om te komen tot de bepaling van een goede, zwakke/risicovolle of zeer zwakke school. Zowel het waarderingskader als de normering zijn vastgesteld in overleg met het speciaal onderwijsveld, conform de WOT.

- 9 Zijn er oorzaken bekend van het achterblijven van de kwaliteitszorg? 20

De verwachting was, dat het doorvoeren van systematische kwaliteitszorg een aantal jaren zou vergen. Het blijkt echter trager en moeizamer te verlopen dan gedacht bij de invoering van de WEB. Het stagnerende effect van fusies en reorganisaties op de ontwikkeling van kwaliteitszorg werd door de inspectie voorheen als een van de oorzaken genoemd.

Echter nu we een aantal jaren verder zijn constateert de inspectie als belangrijke oorzaak voor het achterblijven van de kwaliteitszorg de gebrekkige sturing en control door het management waar het gaat om bedrijfsvoering en onderwijsprocessen. In de verschillende onderzoeken naar de naleving van de onderwijstijd (850 uur) blijkt, dat de sturing en control op de programmering, de realisatie maar ook op de registratie en verantwoording onvoldoende toereikend is. Belangrijk hierbij is ook, dat de doorwerking van sturing en control tot op de werkvloer nog onvoldoende plaatsvindt. Op centraal niveau is wel een kwaliteitszorgsysteem aanwezig deze kwaliteitsbewaking en –verbetering werkt onvoldoende door op opleidingsniveau en binnen de units en teams van docenten. Ook worden onafhankelijke deskundigen, deelnemers en andere belanghebbenden door het

management van de instelling en door de units nog onvoldoende betrokken bij de beoordeling van verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en vindt er nog onvoldoende publieke verantwoording over prestaties plaats.

- 10 Zijn er oorzaken bekend van het grote verschil tussen groep 3 en 4 met betrekking tot achterstanden in technisch lezen? 20

In groep 3 leren kinderen lezen. Er wordt dan veel tijd besteed aan technisch lezen en minder tijd aan andere aspecten van taal. In groep 4 krijgt technisch lezen daarentegen minder aandacht omdat ook de andere aspecten van taal aan bod komen. Zoals uit het Onderwijsverslag blijkt, speelt onderwijstijd mede een rol bij de prestaties van leerlingen op het gebied van technisch lezen.

Het is dus belangrijk om zwakke lezers vroegtijdig op te sporen en extra instructie- en oefentijd te geven. Bovendien is het belangrijk om ook na groep 3 een voldoende aantal uren onderwijs in technisch lezen te blijven geven.

De inspectie wijst er overigens op dat leerlingen in groep 3 onverwacht goed scoren en niet zozeer dat leerlingen in groep 4 onverwacht slecht scoren. Uiteraard is het feit dat goede prestaties in groep 3 niet voortgezet worden in groep 4 wel een punt van aandacht.

- 11 In hoeverre bent u van plan om de toezichtslast te verminderen door verdere coördinatie aan te brengen tussen rijkstoezichthouders en toezichthouders van andere overheden? Kunt u aangeven met welke toezichthouders scholen te maken hebben, uitgesplitst naar po, vo en beroepsonderwijs? 21

In de sector onderwijs is tot nu toe geen meting van toezichtlasten uitgevoerd zoals dat in een aantal andere sectoren (ziekenhuizen, kinderopvang, wegvervoer, vleesketen e.d.) wel is gebeurd.

Ik beschik daarom nog niet over gedetailleerde gegevens over kwantiteit en kwaliteit van het totale toezicht op onderwijsinstellingen en dus ook niet uitgesplitst naar de sector. Maar ook zonder dat, is er wel het een en ander over te zeggen.

Onderwijsinstellingen hebben incidenteel te maken met de Arbeidsinspectie en met de Voedsel- en Warenautoriteit. Deze rijkstoezichthouders zullen onderwijsinstellingen bezoeken als er sprake is van een incident of als een bepaald thema in het toezichtprogramma is opgenomen dat (ook) leidt tot inspecties bij onderwijsinstellingen.

Verder hebben onderwijsinstellingen te maken met gemeentelijke toezichthouders: in ieder geval bouw- en woningtoezicht en de brandweer.

Ik wil de toezichtlast die deze toezichthouders veroorzaken niet bagatelliseren en er zullen zeker mogelijkheden zijn om door onderlinge informatie-uitwisseling te profiteren van elkaars informatie. Toch wil ik de komende periode prioriteit geven aan de samenwerking tussen de OCW-toezichthouders: Inspectie van het Onderwijs, Auditdienst, CFI, KCE en NVAO. Ook zonder toezichtlastmeting is duidelijk dat dit de dominante toezichthouders in het onderwijs zijn en dat betere coördinatie tussen deze toezichthouders zal leiden tot toezicht met minder last en meer effect.

Het toezicht door de gemeente op de naleving van de leerplicht heeft mijn aandacht in het kader van de sluitende keten voor de lokale aanpak van verzuim en schooluitval (vsv). Het streven is om op lokaal niveau te komen tot een integrale aanpak van spijbelaars en vsv-ers van 5 – 23 jaar. Ik heb hierover aan de inspecties die samenwerken in ITJ-verband (Inspectie Gezondheidszorg, Inspectie Jeugdzorg, Inspectie Werk en Inkomen, Inspectie

Openbare Orde en Veiligheid en de Onderwijsinspectie) advies gevraagd.

- 12 In hoeverre is het landelijk gemiddelde een redelijke norm om de conclusie op te baseren dat een kwart van de leerlingen niet vlot kan lezen? 30

De inspectie heeft in het Onderwijsverslag 2004-2005 aangegeven dat 10 procent van de leerlingen in groep 8 met technisch lezen niet verder komt dan het niveau van begin groep 6 en dat nog eens 15 procent van de leerlingen aan het eind van groep 8 met technisch lezen niet verder komt dan het niveau van eind groep 6. Niet het landelijk gemiddelde is dus de norm, maar de prestatie die leerlingen twee, respectievelijk drie jaar eerder al hadden moeten hebben.

- 13 Is er een verschil in taalprestaties tussen basisscholen te zien als gevolg van het al dan niet hebben van een voorschool en/of veel leerlingen die deelnemen aan voor- en vroegschoolse educatie (vve) programma's? 32

Het verschil in taalprestaties van *basisscholen* met wel of geen voorschool en/of veel leerlingen die deelnemen aan VVE is niet onderzocht.

Uit de evaluatie van de VVE-programma's Piramide en Kaleidoscoop bleken positieve effecten in vergelijking met leerlingen die naar een 'gewone' peuterzaal gingen. Ook uit internationaal onderzoek blijkt dat VVE-programma's leiden tot betere prestaties van kinderen.

- 14 Wanneer kan de Kamer informatie verwachten over het aantal terugkerende jongeren na eerder uitval? 47

In het Rijksjaarverslag OCW 2006 (TK, vergaderjaar 2006-2007, 31 031 VIII, nr. 1) is het aantal herplaatste vsv-ers opgenomen (Tabel 4.10, p.69). Dit aantal bedroeg 30.800 in het schooljaar 2005-2006. De aantallen herplaatsers in 2007 zullen zoals ieder jaar opnieuw worden ontleend aan de RMC-registraties en worden gepubliceerd in het jaarverslag 2007.

- 15 Zijn er meer precieze cijfers bekend met betrekking tot digitaal pesten? 55

Ja, het SCP heeft in maart 2007 de publicatie 'nieuwe links in het gezin' uitgebracht over de digitale leefwereld van jongeren en de rol van ouderen daarbij. 12% van de jongeren zegt gebruik te maken van msn om iemand te pesten. Daarbij onderscheiden jongens (17%) en vmbo'ers (16%) zich wel duidelijk als degenen die dat het meest doen.

- 16 Is het reëel dat basisscholen voor de nabije toekomst geen grote personele problemen verwachten en scholen voor voortgezet onderwijs wel? 62 73

Ja, we verwachten meer en grotere knelpunten in het voortgezet onderwijs. De vergrijzing van het personeel is in het voortgezet onderwijs verder voortgeschreden dan in het basisonderwijs. De zogenoemde vervangingsvraag (ten gevolge van de – vervroegde – pensionering van docenten) naar docenten ligt in het voortgezet onderwijs dan ook op een hoger niveau dan in het basisonderwijs. Daar komt bij dat de vakkennis die docenten in het voortgezet onderwijs in huis hebben - vooral ten tijde van hoogconjunctuur – ook voor marktwerkgevers (zeer) aantrekkelijk is. Leraren in het basisonderwijs zijn zeer specifiek

voor die sector opgeleid en daardoor wat minder aantrekkelijk voor marktwerkgevers. Bovendien neemt het leerlingaantal in het basisonderwijs de komende jaren wat af en is de instroom in de pabo's de afgelopen jaren flink gestegen (deze grotere aantallen studenten komen de komende jaren op de arbeidsmarkt). Overigens is het zo dat - bij voortdurende hoogconjunctuur - er zich naar verwachting ook in het basisonderwijs knelpunten gaan voordoen. Ook daar verwachten we volgend jaar een kentering en met ingang van 2009 de eerste tekenen van toenemende krapte.

Wel wordt in het primair onderwijs een tekort aan schoolleiders verwacht. Zonder maatregelen zal het tekort aan managers oplopen tot 500 in 2011 (op dit moment zijn er al 150 vacatures).

- 17 Wat verdient een bovenschoolse directeur? 63

Het bevoegd gezag bepaalt de salarisschaal voor een bovenschoolse directeur met inachtneming van de door Werkgeversvereniging Primair Onderwijs en de centrales van overheids- en onderwijspersoneel overeengekomen CAO PO. Aangezien de CAO PO geen normfuncties kent voor de bovenschoolse directeur, moet het bevoegd gezag ingevolge deze cao de beschrijving en de waardering van deze functie vaststellen met gebruikmaking van het functiewaarderingssysteem dat de eerdergenoemde cao-partijen voor het primair onderwijs hebben laten ontwikkelen, FUWA PO. FUWA PO kent een set van voorbeeldfuncties. Deze set bevat onder meer vier voorbeeldfuncties voor de functie van algemeen directeur waarvoor afhankelijk van de zwaarte van de functie-inhoud, salarisschaal DC, DD of DE geldt. Het maximum van schaal DE vormt op grond van het Kaderbesluit rechtspositie PO (Stb. 2006, 439) tevens het beloningsplafond voor de uitkomsten van FUWA PO.

- 18 Wat gaat u doen aan de niet behaalde doelstelling van het Beleidsplan Onderwijsplan dat 50% van de basisscholen in 2007 een meerjarig formatieplan had moeten hebben? 63

De basisscholen zijn zelf verantwoordelijk voor hun personeelsbeleid. Het zijn vooral de branche- c.q. werkgeversorganisaties die een rol spelen bij de verdere ontwikkeling en versterking van het personeelsbeleid van scholen. De afgelopen jaren heeft OCW tijdelijk activiteiten ondernomen om onderwijsinstellingen te stimuleren tot en te ondersteunen bij het voeren van personeelsbeleid.

In 2006 is met de sociale partners het *Convenant professionalisering en begeleiding van onderwijspersoneel in PO en VO* afgesloten. Hierin is onder meer afgesproken dat de partijen bevorderen dat eind 2007 50% van de schoolbesturen in het PO een meerjarige strategische personeelsplanning heeft opgesteld. Op basis van de monitor van het convenant ga ik het gesprek aan met de sociale partners over de bereikte resultaten.

- 19 Wat gaat u concreet doen aan de verwachte tekorten van schoolleiders in het basisonderwijs en in het voortgezet onderwijs bij exacte vakken, moderne vreemde talen en Nederlands? 63 64

In de komende periode willen we werken aan de aanpak van het lerarentekort en versterking van de positie en de kwaliteit van leraren. Om hierbij resultaat te kunnen boeken zijn goede, concurrerende, arbeidsvoorwaarden een belangrijke randvoorwaarde. De aantrekkelijkheid van het beroep kan ook worden vergroot door meer differentiatie in functies en beloning.

Zoals u weet is in mei 2007 een tijdelijke commissie leraren ingesteld o.l.v. de heer Rinnooy Kan. De commissie is ingesteld op basis van het Coalitieakkoord waarin het streven is opgenomen te komen tot vermindering van de werkdruk en verhoging van de kwaliteit in het onderwijs. Bij de uitwerking van onze voornemens zullen de voorstellen

van de commissie Rinnooy Kan een belangrijke rol spelen.

Voor de aanpak van de verwachte tekorten aan schoolleiders in het basisonderwijs is het belangrijk dat beginnende schoolleiders bij de start van hun nieuwe functie voldoende coaching en begeleiding krijgen. Dit verkleint het risico dat zij na enige tijd het beroep weer verlaten. Daarom kunnen schoolbesturen gebruik maken van de Stimuleringsregeling beginnende directeuren in het primair onderwijs. Verder willen we de komende periode de aantrekkelijkheid van het beroep van schoolleider vergroten met minder bureaucratie en meer conciërges.

20 Zijn er meer precieze cijfers bekend over de leerkrachttekorten voor specifieke vakken? 64

We verwachten voor een aantal vakken dat scholen extra inspanningen moeten verrichten om aan hun personeelsbehoefte te voldoen: Duits, Wiskunde, Techniek, Economie, Natuurkunde, Scheikunde en Nederlands. In de nota Werken in het Onderwijs 2007 staan de meest cijfers over uitstroom en instroom van docenten naar vak (pagina 24). De cijfers geven een eerste indicatie over de urgentie van tekorten naar vak. Overigens moet voorzichtig met dergelijke cijfers worden omgegaan. Het voorspellen van tekorten naar vak is zeer complex. Immers de "vraag" naar vakken is niet onveranderlijk, want dit is afhankelijk van keuzes van leerlingen. Bovendien kunnen docenten voor meerdere vakken bevoegd zijn. Op welk vak ze ingezet worden is mede afhankelijk van de vraag en de (individuele) preferenties van een docent en de schoolleiding. Ook worden docenten ingezet op vakken waarvoor ze geen bevoegdheid hebben verworven. Verder is de instroom en herintrede van leraar naar vak eveneens met onzekerheidsmarges omgeven. Het opleidings- en beroepsrendement (instroom van pasafgestudeerden in de sector) naar vak is afhankelijk van de conjunctuur en de – regionale - vraag naar docenten. Daar kunnen zich uiteraard mismatches voordoen. Daar komt nog eens bij dat het in sommige vakken over relatief kleine aantallen docenten gaat en dientengevolge erg moeilijk te modelleren. Op Prinsjesdag wordt in de nota Werken in het onderwijs 2008 de volgende raming gepresenteerd. Hierin worden stappen gezet om de precisie van de voorspelling naar vak verder te verbeteren.

21 Zijn de aankomende leraren voldoende toegerust om te werken op scholen met veel allochtone leerlingen en op scholen in de grote steden? 64

- Richtpunt voor de lerarenopleidingen zijn de bekwaamheidseisen waaraan de leraren moeten voldoen. In de bekwaamheidseis 'Competent in samenwerken met de omgeving' is opgenomen dat de leraar bekend is met de leefwereld van ouders of verzorgers en met de culturele achtergronden van de leerlingen en weet hoe hij daar rekening mee moet houden in zijn doen en laten als leraar. Verder is in genoemde bekwaamheidseis opgenomen dat de leraar op de hoogte is van de professionele infrastructuur waar de school onderdeel van is.
- In het HBO is een lectoraat lesgeven in de multiculturele school. Dit lectoraat brengt de benodigde competenties in beeld. Daarbij staan vooral het pedagogische klimaat, de pedagogische relaties en taalgerichte vakdidactiek centraal. Het lectoraat koppelt daarbij de vragen en inzichten van docenten in de praktijk aan bestaande theoretische inzichten. De resultaten worden ingebracht bij de opleiders, bij het werkveld en in wetenschappelijke kring.
- Tijdens de stageperiode, die deel uitmaakt van de opleiding, leert de student omgaan met allochtone leerlingen.

22 Hoe komt het dat het aantal zij-instromers daalt? Wat gaat u eraan doen om het aantal zij-instromers weer omhoog te brengen? 64

In de praktijk blijkt dat scholen, in tijden waarin zij geen moeite hebben met het invullen van opengevallen vacatures, liever kiezen voor al afgestudeerde docenten dan voor zij-instromers. De komende jaren zullen de personeelstekorten weer sterk gaan toenemen. Ik verwacht dan ook dat het aantal zij-instromers in het onderwijs weer zal gaan toenemen. Ik heb daarom met de scholen, in het kader van het Convenant professionalisering, en met de opleidingen, in het kader van de Beleidsagenda lerarenopleidingen, afspraken gemaakt over het in stand houden van de infrastructuur voor zij-instroom (denk aan voorzieningen voor het afnemen van het geschiktheidsonderzoek, voorzieningen in de scholen voor adequate scholing en begeleiding van de zij-instromer, afspraken tussen de scholen en de lerarenopleiding daarover etc.)

- 23 Wat gaat u doen aan het groeiende kwalitatieve tekort in het onderwijs? Vindt u dat voorkomen moet worden, zeker met het oog op het toekomstige lerarentekort, dat dit getal verder oploopt? 65 67

De kwaliteit van leraren moet boven elke discussie verheven zijn. Ik vind dat scholen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik verwacht van scholen dat zij investeren in de opleiding van onbevoegden en dat zij ook stimuleren dat alle leraren hun bekwaamheid onderhouden en verder ontwikkelen. Daarvoor kunnen zij het geld gebruiken dat ze vorig jaar hebben gekregen met het Convenant professionalisering en begeleiding van onderwijspersoneel in PO en VO.

- 24 Is een onbevoegde voor de klas te verkiezen boven lesuitval? 67

Op deze vraag is geen generiek antwoord te geven. Immers, er kunnen onder regie van bevoegde docenten uitstekende lessen worden verzorgd door onbevoegde leraren. Vaak gaat het dan om personen die wel benoembaar zijn en worden opgeleid voor volledig bekwaamheid (bijv. zij-instromers, onderbevoegden of leraren die een ander vak gaan geven). Verder zijn er zijn situaties waarin onverwachte lesuitval op andere, maar wel zinvolle wijze wordt opgevangen. Scholen voor VO kiezen er soms voor personen in te zetten die niet benoembaar zijn. In 2004 ging het daarbij om ca. 11% van de lessen.

Scholen moeten hun uiterste best moeten doen om lesuitval en het geven van lessen door personen die daartoe niet benoembaar zijn tot aanvaardbare omvang te beperken.

- 25 Hoeveel geld is er beschikbaar voor 'opleiden in de school'? 72

De afgelopen jaren hebben veel scholen subsidie ontvangen uit één van de stimuleringsmaatregelen voor opleiden in de school. Na twee subsidietranches in de periodes 2002-2004 en 2004-2006, is in de zomer van 2006 extra geld toegevoegd in de lumpsum van scholen in het kader van het Convenant professionalisering. Hiermee was een bedrag van €100 mln. gemoeid. In het convenant zijn afspraken gemaakt over scholing en professionalisering en het onderhouden van de bekwaamheid. Een van de afspraken gaat over het opleiden in de school. Op alle scholen moet een infrastructuur aanwezig zijn voor het mede opleiden en/of begeleiden van onderwijspersoneel in de school (als onderdeel van het integraal personeelsbeleid). En de scholen hebben afspraken gemaakt met opleidingen voor onderwijspersoneel over taak- en verantwoordelijkheidsverdeling.

Daarnaast is in het kader van de Dieptepilot (academische) opleidingsschool 2005-2008 een bedrag van €42 mln. beschikbaar gesteld voor subsidieverlening aan scholen die voor meer dan de eigen personeelsbehoefte opleiden en scholen die het opleiden van nieuw onderwijspersoneel verbinden met onderwijsinnovatie en onderzoek.

Voor de periode na afloop van de dieptepilot, vanaf 2009, is er structureel een bedrag van € 14 mln. gereserveerd voor het opleiden in de school. Op basis van de resultaten van de dieptepilot zal bekeken worden hoe deze extra middelen op doelmatige wijze zullen worden ingezet om het opleiden in de school tot structureel onderdeel te maken van de educatieve

infrastructuur.

- 26 Gaat u expliciet maatregelen nemen tegen de top-3 in het basisonderwijs van risico's voor de kwaliteit van het onderwijs, namelijk de werkdruk, de leerlingen die extra zorg en begeleiding nodig hebben en de financiële en materiele situatie? 72

De werkdruk wordt aangepakt. Om te zorgen voor maatregelen die ook hout snijden heb ik een commissie ingesteld onder leiding van dhr. A. Rinnooy Kan. Deze commissie werkt voorstellen uit die zij ook afstemt met de direct betrokkenen: de leraren, opleiders en directeuren. Eind augustus zal de mening van vertegenwoordigende organisaties over het conceptadvies van de commissie worden gevraagd. Op basis van het definitieve advies kan vervolgens besluitvorming over concrete maatregelen plaatsvinden.

Voor leerlingen die extra zorg nodig hebben komt er een pakket aan maatregelen. Er wordt op ingezet om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en aan te pakken. Hiervoor wordt de voorschoolse educatie versterkt, met als doel een volledig bereik van de doelgroep, te beginnen in wijken met grote achterstand. Ook voor kinderen vanaf vier jaar die zorg nodig hebben komt extra aandacht vooral in de probleemwijken en plattelandsgebieden met achterstand, zodat de voorschoolse aanpak ook beklijft.

Voor kinderen die naar het speciaal onderwijs gaan wil ik heldere afspraken over leerresultaten gericht op een eindkwalificatie, zodat ook deze kinderen naar vermogen kunnen participeren in onze samenleving.

De kwaliteit van het onderwijs wordt verder aangepakt door duidelijk te maken wat leerlingen moeten kunnen en kennen. Ik overweeg dit te doen door middel van leerstandaarden en toezicht daarop, en een stevige aanpak van scholen die het niet goed genoeg doen. Het taal- en rekenonderwijs wordt aangepakt en er komt meer geld voor methoden en innovatie in het onderwijs.

Wat dit betekent in termen van investeringen om de financiële en materiële situatie van basisscholen te verbeteren, staat in de begroting 2008. Daar kan ik niet op vooruit lopen.

- 27 Is er een verband tussen de schaal van een school en het zijn van zeer zwakke school of school met risico's? 79

In het algemeen is er geen verband tussen de schaal van de school en de kwaliteit van het onderwijs. Bij het ontstaan van zeer zwakke scholen spelen allerlei factoren een rol. Ook de groep risicoscholen is volgens de inspectie zeer heterogeen.

Voor het primair onderwijs komt de inspectie wel tot de conclusie dat hoe groter de school is, hoe beter de zorg voor de kwaliteit is.

Binnen het voortgezet onderwijs is er een licht positief verband tussen schoolgrootte en kwaliteit. Over het algemeen zijn scholen met havo en vwo, groter dan scholen met alleen vmbo. Praktijk scholen zijn veel kleiner.

Gecorrigeerd voor het schooltype is er ook binnen het VO geen verband tussen schaal van de school en kwaliteit.

Binnen BVE is de relatie niet eenduidig vast te stellen door het kleine aantal instellingen, door de samenhang met deelnemerskenmerken zoals instroomniveau en geslacht. Zo hebben niveau 1 en 2 lager rendement (één van de kwaliteitsaspecten), terwijl deze deelnemers vaker bij grotere ROC's zitten; opleidingen zorg en welzijn zijn grotere opleidingen, hebben hoger rendement maar er zitten veel meer meisjes die minder uitvallen.

- 28 Kan het aanmelden van zeer zwakke scholen bij de minister ook leiden tot opheffing? 80

Het aanmelden van zeer zwakke scholen bij de minister kan op zichzelf niet leiden tot opheffing van zeer zwakke scholen. Overigens is recent wel een zeer zwakke school die bij de minister is aangemeld gesloten. Dit is gedaan door het betreffende schoolbestuur.

De minister heeft op dit moment ook geen bevoegdheden om op basis van zeer zwakke kwaliteit de bekostiging van een school te beëindigen. Zoals eerder is gemeld is er een wetsvoorstel in voorbereiding om het mogelijk te maken de bekostiging van scholen te beëindigen. Ook dan vloeit het opheffen van een school niet automatisch voort uit het melden van een school aan de minister. Deze beslissing is dan een discretionaire bevoegdheid van de minister.

- 29 Acht u het bewezen, gezien de situatie rond het Islamitisch College Amsterdam, dat in verbetertrajecten de inspectie meer niet-vrijblijvende, resultaatgerichte en meetbare afspraken moet maken om te komen tot snelle verbeteringen? 80

De ervaring met het Islamitisch College Amsterdam heeft geleerd dat het maken van niet vrij blijvende resultaatgerichte afspraken in het kader van een bestuurlijk natraject binnen een paar maanden kan leiden tot verbeteringen van processen in de school. In hoeverre deze verbeteringen ook gaan leiden tot betere resultaten van leerlingen en blijvend betere onderwijsprocessen zal de komende periode moeten blijken. Het verscherpt toezicht van de inspectie blijft gehandhaafd.

- 30 In hoeverre wordt afstroom bevorderd door een sterke nadruk op rendementen en examenresultaten? 90

In het Onderwijsverslag wordt door de inspectie geen relatie gelegd tussen de afstroom van leerlingen en de sterke nadruk op rendementen en examenresultaten; de inspectie legt een relatie met de kwaliteit van het onderwijs. Bovendien worden ook de op- en af- en doorstroomgegevens op de kwaliteitskaart aangegeven. Mocht een school beleid voeren dat is gericht op een sterke afstroom om de examenresultaten te begunstigen dan wordt dit dus zichtbaar op de kwaliteitskaart.

- 31 Kunt u aangeven uit welke ontwikkelingen de effectiviteit van het veiligheidsbeleid ten aanzien van veiligheid op het speciaal basis onderwijs, het praktijkonderwijs en het voortgezet (speciaal) onderwijs blijkt? Geven de gegevens van de Inspectie over de toename van geweld tussen leerlingen op het speciaal basisonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs u aanleiding de conclusie in het jaarverslag dat het beleid ten aanzien van veiligheid op scholen geen verandering behoeft te heroverwegen? 97

De scholen in het PO en VO zijn zelf als eerste verantwoordelijk voor de sociale veiligheid op school. De overheid heeft structureel aanzienlijke middelen uitgetrokken en aanvullende maatregelen ingevoerd om te ondersteunen en faciliteren in het vergroten van een veilig schoolklimaat. Zo is sinds 1 augustus 2006 wettelijk verankerd dat PO- en VO-scholen verplicht zijn een paragraaf over sociale veiligheid op te nemen in de schoolgids.

Het verslag van de Inspectie toont aan dat er een groeiende aandacht op scholen is om maatregelen te nemen. Juist de praktijkscholen en de scholen voor speciaal voortgezet onderwijs zijn actief in het nemen van maatregelen. Na de zomer ontvangt de Tweede Kamer van mij een beleidsbrief aangaande sociale veiligheid, waarin ik in zal gaan op de voortgang van het ingezette veiligheidsbeleid, daar een weging aan zal toekennen en tevens aan zal geven of er aanleiding bestaat om aanvullende maatregelen van rijkswege te treffen.

- 32 Is er centraal beleid op het gebied van digitaal pesten? 101
- Ja, het centrum voor school en veiligheid biedt kennis en expertise aan scholen rondom veiligheid op scholen. Kennisnet biedt het Diploma Veilig Internetgebruik aan. OCW financiert deze initiatieven en digitaal pesten is onderdeel van beide. Deze instrumenten biedt OCW aan voor centrale ondersteuning van docenten en schoolleiders, zodat ze hun eigen veiligheidsbeleid (waaronder tegengaan van digitaal pesten) vorm kunnen geven.
- 33 Op basis van welke gegevens concludeert u dat ruim 90% van de betrokkenen in het onderwijs zich veilig voelt gezien de conclusie van de Inspectie dat veel scholen de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel niet peilen? 101 102
- Ten aanzien van de VO-sector is de veiligheidsmonitor (S)VO breed opgezet. Voor deze monitor hebben in totaal ruim 80.000 leerlingen, bijna 7.000 personeelsleden en ruim 600 directieleden de vragenlijst ingevuld (Kamerstuk 29240, nr.14, vergaderjaar 2005-2006.)
- De uitkomst dat ruim 90% van de betrokken deelnemers en het personeel in de mbo-sector zich in en om de school veilig voelt is gebaseerd op de monitor sociale veiligheid in de mbo-sector 2006, zoals door Cinop is uitgevoerd.
- 34 Bent u bereid actie te ondernemen om onderwijsinstellingen te stimuleren het leerlingen en personeel meer te betrekken bij het ontwikkelen en uitwerken van veiligheidsbeleid op scholen? 101 104
- In de VO-sector zijn scholen vrij om hun veiligheidsbeleid op eigen wijze in te vullen. Het is dan ook aan scholen zelf om de methodiek daarvoor te kiezen die het beste bij hun past. Er is een aantal methoden beschikbaar op de markt waarbij ook leerlingen en personeel nadrukkelijk worden betrokken in de ontwikkeling en uitwerking van het schoolveiligheidsbeleid. De website www.schoolveiligheid.nl biedt een overzicht van mogelijk te gebruiken methodieken en beleidsinstrumenten om invulling te geven aan het schoolveiligheidsbeleid.
- [Internationaal onderzoek wijst erop dat veiligheidsbeleid op scholen de meeste vruchten lijkt af te werpen wanneer leerlingen en andere betrokkenen actief meedoen in dat proces.]
- De bve-instellingen zijn ook zelf verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid binnen instellingen. In 2000 is het Platform Veiligheid in de bve-sector opgericht. Vrijwel alle mbo-instellingen hebben zich verenigd in dit Platform. Het Platform focust op een geïntegreerde aanpak van het veiligheidsbeleid. Binnen het Platform worden onder meer ervaringen uitgewisseld en instrumenten ontwikkeld om de veiligheid binnen de instellingen te vergroten.
- 35 Is het aantal incidenten verhoudingsgewijs groter op grotere scholen dan op kleinere scholen? Indien dit niet onderzocht is bent u bereid daar volgend jaar wel over te laten rapporteren? 101 104
- Eerdere Quick scans in het primair onderwijs konden geen verband aantonen tussen schoolgrootte en het voorkomen van incidenten.
- Bij scholen in het voortgezet onderwijs is de relatie tussen het voorkomen van incidenten

en de schoolgrootte niet onderzocht. Wel lijkt zich een tendens af te tekenen dat de mate van onveiligheid(sgevoelens) lijkt toe te nemen naarmate het onderwijstype lager is.

Ik overweeg om de inspectie te verzoeken deze vraag mee te nemen voor het onderwijsverslag van 2006/2007. Daar informeer ik uw Kamer na de zomer verder over.

In de bve-sector is niet geconstateerd dat het aantal incidenten verhoudingsgewijs groter is op grotere dan op kleinere scholen evenmin als dat is geconstateerd voor grote steden ten opzichte van de overige steden/regio's in Nederland.

- 36 Welke concrete invulling is er gerealiseerd van burgerschap op beleidsniveau, behalve de wettelijke opdracht? 106

Scholen hebben op grond van de kerndoelen en art 17 van de WVO: Onderwijs in een pluriforme samenleving; burgerschap; sociale integratie) de verplichting in het onderwijs aandacht te besteden aan burgerschap. Scholen zijn vrij in de manier waarop ze burgerschapsvorming in hun onderwijs realiseren. Het aanbieden van de maatschappelijke stage is een concrete manier waarop scholen invulling te geven aan burgerschapsvorming.

Een maatschappelijke stage is een vorm van leren buiten de school, waarbij leerlingen vrijwilligerswerk doen onder de verantwoordelijkheid van de school met als doel de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren, hun besef van normen en waarden, hun sociale ontwikkeling en het besef van een gedeelde verantwoordelijkheid voor de samenleving te versterken.

Inmiddels wordt op 481 scholen de maatschappelijke stage uitgevoerd.

- 37 Hoe wordt bevorderd dat zo snel mogelijk het leerstofaanbod op innovatieve scholen voldoet aan de wettelijke eisen? 115

Ook innovatieve scholen zijn gehouden aan wettelijke verplichtingen zoals de kerndoelen en eindtermen, de examens en de onderwijstijd enz. Dat is een belangrijke randvoorwaarde.

Als de inspectie constateert dat het leerstofaanbod minder vaak in overeenstemming is met de wettelijke vereisten, geldt hetzelfde arrangement als bij risicoscholen.

- 38 Acht u het gewenst innoverende scholen te ondersteunen in het systematisch evalueren van de opbrengsten? Wordt er voldoende kennis gedeeld, ook over de wijze van toetsen? 116

Systematisch evalueren van de opbrengsten van vernieuwingen is noodzakelijk om uiteindelijk een goed beeld te krijgen van welke innovaties effectief zijn, in welke omstandigheden en voor welke leerlingen. Het vaststellen van de opbrengsten van innovaties is echter complex, en kan pas over een wat langere termijn een gefundeerd beeld opleveren. De innovatiestrategie van de VO-raad besteedt speciaal aandacht aan evaluatie van opbrengsten van innovaties, doordat wetenschappers worden gekoppeld aan innoverende scholen die meedoen aan de Expeditie durven, delen, doen. De VO-raad richt zich in haar strategie speciaal op delen door de scholen van kennis over innoveren door scholen. Deze kennis heeft betrekking op verschillende aspecten van innovatie derhalve ook op toetsen.

- 39 Kan de stelling worden onderbouwd dat nieuwe vormen van leren niet altijd meer variatie opleveren? 116

De inspectie onderbouwt haar stelling dat nieuwe vormen van leren niet altijd meer variatie

opleveren door lesobservaties op sterk innovatieve scholen. De inspectie ziet in deze scholen in iets mindere mate activering van leerlingen door afwisseling. Leerlingen zijn dan langere periodes per dag binnen een werkvorm bezig.

- 40 Kan worden gesteld dat een langere periode per dag werken in een werkvorm betere resultaten oplevert dan steeds wisselende relatief korte lessen? 116

In algemene zin valt daarover niets anders te zeggen dan dat de perioden gewijd aan één werkvorm noch te kort, noch te lang moeten zijn. Wat het optimum in een concreet geval is, hangt af van de aard van de werkvorm, de leerstof, de kenmerken van de leerlingen e.d.

- 41 Hoezeer is het aantal klachten over de kwaliteit van het onderwijs de afgelopen jaren toegenomen? 118

De inspectie ontvangt wel regelmatig via verschillende kanalen signalen over mogelijke tekorten in de kwaliteit van het onderwijs. Dit kunnen klachten zijn, vragen, persberichten, klokkenluiders, enz. Ze komen binnen via e-mail, telefoon, brieven en soms bij de centrale dienst Publieksvoorlichting, en soms op één van de zeven regionale kantoren. De inspectie behandelt geen klachten, en daarom valt ook niet aan te geven welke klachten zij níet ontvangt. De inspectie verwijst klagers naar de klachtregeling van de onderwijsinstelling. Wel kunnen klachten signalen zijn van mogelijke problemen. Als toezichthouder kan de inspectie de instelling om een reactie vragen en bij ernstige signalen zelf een onderzoek instellen.

Momenteel ontwikkelt de inspectie een systeem om de registratie van signalen, waaronder klachten, te standaardiseren. Deze zullen een belangrijkere rol krijgen in het risicogestuurde toezicht dat de inspectie thans ontwikkelt.

In dit kader is afgelopen schooljaar een nadere analyse gemaakt van de klachten die in de sector bve zijn binnengekomen. Daaruit blijkt, zoals gerapporteerd in het OV, een stijging.

Door OCW wordt de optie gezien onderwijsinstellingen in hun jaarverslag te laten rapporteren over de ontvangen klachten, de inhoud van de klachten en de reactie van de instellingen op de klachten.

- 42 Op welke wijze zal de inspectie erop toezien dat de basiskwaliteit gewaarborgd blijft? 127

De inspectie vraagt elk jaar bij alle scholen de gegevens over de opbrengsten/resultaten van het onderwijs op. De scholen waar de opbrengsten van het onderwijs niet op het niveau liggen dat verwacht mag worden, worden onderzocht door de inspectie. In het onderzoek wordt vastgesteld of de school zeer zwak of risicovol is. In dat geval wordt een speciaal toezichtarrangement toegepast.

- 43 Waarom kan niet met zekerheid worden vastgesteld of inmiddels 50% van de doelgroep een vve-programma volgt? 129

1. Omdat niet (altijd en/of precies) bekend is hoeveel doelgroepkinderen er in totaal zijn
2. Omdat de definitie van wat een doelgroepkind is (per gemeente) kan variëren.

- 44 Wat zijn de 'erkend centrumgerichte programma's' in de vve? Is er een aantoonbaar kwaliteitsverschil tussen kinderen die een erkend programma hebben gevolgd en kinderen die dat niet hebben gedaan? 129

Dat zijn programma's die uitgevoerd worden op een voorschool (een vve-peuterspeelzaal) en een vroegschool (groep 1-2 basisschool). Bekende programma's zijn Kaleidoscoop, Piramide, Startblokken, Puk en Ko. Er zijn ook gezinsgerichte programma's en gemengde programma's. Bij gezinsgerichte programma's worden de ouder(s) van de kinderen betrokken bij het VVE-programma. Bij centrum gerichte programma's is dit niet het geval.

Het SCO-Kohnstamm Instituut heeft bij de centrumgerichte programma's Piramide en Kaleidoscoop de effecten onderzocht. De conclusie van de onderzoekers is dat de programma's Kaleidoscoop en Piramide positieve effecten sorteren. De grootste effecten zijn gevonden bij de groep 'blijvers', de kinderen die vanaf de peuterspeelzaal tot en met groep 2 aan Kaleidoscoop en Piramide hebben deelgenomen.

Bij kinderen die beide programma's volgen, doet zich het sterkste effect voor op het cognitieve domein. Verder is bij Kaleidoscoop een duidelijk effect zichtbaar op de taalontwikkeling en bij Piramide een duidelijk effect op denkprocessen. Andere onderzochte programma's, zoals Startblokken, blijken deze effecten niet of in mindere mate te hebben.

Het is niet zo dat de overheid VVE-programma's wel of niet erkent. Sinds 2006 is de inspectie van het onderwijs in de G4 een experiment gestart om toezicht uit te oefenen op voorschoolse educatie. Deze pilot zal onder meer inzicht geven in de effectiviteit van VVE en wat daarbij de kritieke factoren zijn.

- 45 Is er zicht op de vraag in hoeverre er ook sprake is van (succesvolle) doorlopende vve-programma's op de basisschool? 129

VVE programma's op de basisschool zijn het meest succesvol als er sprake is van een doorlopende leerlijn van de peuterspeelzaal naar groep 1 en 2 van het basisonderwijs (peuterspeelzalen/voorscholen met VVE vormen een 'koppel' met een basisschool met VVE). Uit de quick scan die Sardes onder gemeenten heeft uitgevoerd (zie ook vraag 43) lijkt bij ongeveer driekwart van de gemeenten de doorgaande lijn gewaarborgd te zijn.

- 46 Is er centraal beleid op het gebied van het voorkomen van pesten? Welke effecten heeft dit tot nu toe gehad? 130

Scholen zijn zelf primair verantwoordelijk voor het creëren van een veilig schoolklimaat. Het ministerie heeft enkele wettelijke bepalingen en regels opgesteld die aandacht besteden aan het voorkomen van en omgaan met pestgedrag. Zo staat in de wet op het Primair Onderwijs (WPO) beschreven dat op school aandacht moet worden besteed aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen.

Daarnaast zijn scholen verplicht om in de schoolgids een paragraaf over veiligheid op te nemen.

Naast deze wettelijke maatregelen zijn er ook ondersteunende maatregelen. Het ministerie heeft voor advies en ondersteuning aan scholen, ouders en kinderen een landelijk Centrum School en Veiligheid belegd bij het Algemeen Pedagogisch Studiecentrum (www.schoolenveiligheid.nl). Eén van de pijlers van dit centrum is het Pestweb. Onderdeel hiervan zijn onder meer een speciale website (www.pestweb.nl) en een telefoonnummer voor advies bij pesten ingericht.

Hier kan men terecht voor informatie, advies, doorverwijzing en directe hulp bij pesten; dat

kan per e-mail, per (mobiele) telefoon en sinds 1 juni 2007 kunnen leerlingen ook via de chat hulp vragen.

Uit de jaarverslagen van Pestweb blijkt dat de site steeds meer bekendheid geniet. Pestweb wordt voor een belangrijk deel als informatiebron gebruikt.

Daarnaast hebben de landelijke ouderorganisaties met subsidie van het ministerie van OCW een landelijk protocol ontwikkeld: *Het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten*. De ervaringen hiermee zijn positief.

47 Op welke wijze wordt het pedagogische klimaat gemeten op scholen? 130

Het pedagogisch klimaat wordt vooral beoordeeld tijdens lesbezoeken. Daarbij wordt gekeken naar de volgende indicatoren:

- De leraren geven de leerlingen positieve persoonlijke aandacht (zijn toegankelijk voor alle leerlingen, tonen belangstelling voor alle leerlingen, spreken alle leerlingen op een positieve manier aan).
- De leraren tonen in gedrag en taalgebruik voor alle leerlingen respect (behandelen leerlingen gelijkwaardig, negeren leerlingen niet).
- De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar omgaan (zorgen voor een ontspannen sfeer, zorgen voor wederzijds respect, bevorderen dat leerlingen samenwerken).
- De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen (geven blijk van positieve verwachtingen van leerlingen, geven positieve feedback, benadrukken successen in het leerproces).
- De leraren maken weloverwogen gebruik van complimenten en correcties (handhaven consequent de omgangsregels, zijn rechtvaardig, geven het goede voorbeeld wat betreft het hanteren van de omgangsregels).

Daarnaast heeft ook het kwaliteitsaspect Schoolklimaat raakpunten met het pedagogisch klimaat, met name de indicator:

- De leerlingen (en het personeel) voelen zich aantoonbaar veilig op school

48 Bent u bereid in de toekomst de inspectie onderzoek te laten doen naar welke factoren een rol spelen bij onderbenutting van talenten bij leerlingen? 135

De inspectie biedt in haar onderwijsverslag al inzicht in de oorzaken van onderbenutting, mede gebaseerd op het advies van de Onderwijsraad ('Onderbenutting van capaciteiten in basis- en voortgezet onderwijs', januari 2007). Dat lijkt me op dit moment voldoende. Ik zal verder in gaan op deze kwestie in de beleidsreactie op de rapporten over de aansluiting van het voortgezet onderwijs op het basisonderwijs (mei 2007) en (onder)advisering van leerlingen uit migrantengroepen aan het einde van de basisschool (september 2007). Die beleidsreactie kunt u voor Prinsjesdag verwachten.

49 Zijn er consequenties voor de scholen die niet voldoen aan de wettelijke voorschriften op het gebied van zorg en begeleiding? 139

Scholen die niet voldoen aan de voorschriften op het gebied van zorg en begeleiding kunnen, afhankelijk van de scores op andere onderdelen worden betiteld als risicoschool of

als (zeer)zwakke school. De school komt dan onder verscherpt toezicht. Naarmate het ontwikkelingsproces van zeer zwakke scholen trager verloopt, nemen de interventies toe in intensiteit (hiertoe wordt een 'interventiepiramide' ontwikkeld).

- 50 Kunt u verklaren waarom er een daling is van 11% ten opzichte van het schooljaar 2003-2004 als het gaat om het planmatig uitvoeren van zorg binnen het onderwijs? 143

Een deel van de achteruitgang op deze indicator is te verklaren uit aanscherping van de onderliggende criteria die bepalen of de school al of niet voldoet aan de eisen. Zo is de Kwaliteit van de handelingsplanning nu in de onderhavige indicator meegenomen.

- 51 Wat is het verschil in regime tussen de periode voor augustus 2006 en na augustus 2006 inzake de onderwijstijdhandhaving. 149

Per 1 augustus 2006 zijn de wettelijke eisen aan de minimale onderwijstijd in het voortgezet onderwijs meer in overeenstemming gebracht met de onderwijspraktijk op de scholen. Tegelijkertijd is het inspectietoezicht op de naleving van de minimale onderwijstijd geïntensiveerd. Het schooljaar 2005-2006 was voor de vo-scholen een overgangsjaar, waarin zij zich konden voorbereiden op deze wijzigingen. De inspectie voert in het schooljaar 2006-2007 extra onderzoek uit naar de naleving van de urennormen in de VO- en BVE-sector. Wanneer er sprake is van niet-naleving zal ik zo nodig sancties opleggen. Uw Kamer is hierover geïnformeerd door de voormalige minister en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bij brieven van 7 september 2006 (Kamerstuk 27 451, nr. 60) en 12 februari 2007 (Kamerstuk 27 451, nr. 63).

- 52 Zijn er objectieve gegevens beschikbaar op grond waarvan de Inspectie kan concluderen dat voor die scholen waar er sprake is van leraren die binnen kernteams les geven in een vak waarvoor ze niet bevoegd zijn, er onvoldoende voorwaarden zijn voor een kwaliteitsgarantie? Zo ja, tot welke beleidsconclusies leidt dan deze constatering? 149

Uit informatie van de inspectie komt naar voren dat bij lesobservaties van inspecteurs en uit gesprekken met leerlingen blijkt dat er in de hierboven aangeduide situaties soms sprake is van onvoldoende vakkennis om op vragen van leerlingen adequaat in te gaan. Dan blijkt dat de gehanteerde lesmethode de enige basis van kennis is. Deze signalen zijn niet structureel vastgelegd; in collegiaal overleg tussen inspecteurs naar aanleiding van de schoolbezoeken zijn ze gemeld.

Er is derhalve geen aanleiding nu beleidsconclusies te trekken. Artikel 33, vijfde lid, van de WVO stelt kwalitatieve randvoorwaarden voor de inzet van leraren in teams voor vakoverstijgende programmaonderdelen. In het team moet bijvoorbeeld voor elk betrokken vak een bekwame leraar zitten, die eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit en uitvoering van het programma op zijn of haar gebied. Wanneer voor de lessen een leraar van buiten het team wordt ingezet, moet het bevoegd gezag, het team gehoord, vaststellen of de kennis en vaardigheden van de betrokken leraar toereikend zijn. Zo niet, dan moeten afspraken worden gemaakt hoe hierin alsnog wordt voorzien en moeten deze afspraken worden opgenomen in het bekwaamheidsdossier van de betrokken leraar.

- 53 Kan nader worden aangegeven wat bedoeld wordt met de constatering dat eigen huisvesting een belemmerende factor vormt bij het formuleren van visie en doelstellingen? Is hierin een onderscheid te zien naar sector of schoolsoort? 149

De vraagstelling is gericht op het voorgezet onderwijs. Bij de analyse is geen onderscheid gemaakt tussen de schoolsoorten. Het oordeel dat de eigen huisvesting een belemmerende factor vormt bij het formuleren van visie en doelstellingen, vindt vooral zijn redenen in:

- de ruimte biedt weinig flexibiliteit (46%);
- onvoldoende mogelijkheden voor zelfstandig werken, groepswerken (40%);
- onvoldoende mogelijkheden voor uitvoering praktische opdrachten.

In het onderzoek is bij dit onderdeel geen onderscheid gevonden naar sector of schoolsoort. Scholen waar alleen vmbo wordt aangeboden hebben wel een beduidend lager cijfer voor de kwaliteit van de huisvesting.

Tot slot merk ik daarbij op dat sinds 1 januari 2005 de verantwoordelijkheid voor de aanpassing van gebouwen volledig bij de schoolbesturen berust.

- 54 In hoeverre zijn de lerarenopleidingen in het aanleren van pedagogisch-didactisch vaardigheden voldoende gericht op het rekening houden met verschillen tussen leerlingen? 152

Richtpunt voor de lerarenopleidingen zijn de bekwaamheidseisen waaraan de leraren moeten voldoen. In de bekwaamheidseis 'Pedagogische competentie' is opgenomen dat de leraar voldoende pedagogische kennis en vaardigheid heeft om op professionele en planmatige wijze voor de leerling een veilige leeromgeving tot stand te brengen waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen tot een zelfstandig en verantwoordelijk persoon. Daarnaast is in de In de bekwaamheidseis 'Vakinhoudelijke en didactische component' opgenomen dat de leraar voldoende kennis en vaardigheid heeft op het gebied van de onderwijsinhouden en de didactiek om op eigentijdse, professionele en planmatige wijze een krachtige leeromgeving tot stand te brengen waarin de kinderen zich de culturele bagage eigen kunnen maken die de maatschappij vereist. Met deze competenties is de leraar in principe in staat voldoende rekening te houden met verschillen tussen leerlingen.

- 55 Waarom is het aantal wekelijkse lessen van invloed op de aandacht voor verschillen tussen leerlingen? 152

Hoe meer lessen, hoe meer mogelijkheden er zijn aandacht te geven aan verschillen tussen leerlingen.

- 56 Welke beleidsconclusies worden getrokken uit de constatering dat er vanaf 2002 geen positieve ontwikkeling is geconstateerd in de systematische evaluatie van de onderwijskwaliteit? Is hierin minder vrijblijvendheid noodzakelijk? 154

Voor de VO-sector geldt dat andere aspecten van kwaliteitszorg wel verbeterd zijn in de periode 2002 tot 2006, maar de voortgang is desalniettemin onder het gewenste niveau.

De stimulering van de kwaliteitszorg in het VO wordt voortgezet (continuering van het project Q-5), de VO raad zal aangesproken op haar aandeel in de kwaliteitsbewaking van de scholen.

In het wetsvoorstel goed bestuur wordt de wettelijke opdracht aan het bevoegd gezag om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken verder aangescherpt in vergelijking tot de huidige formulering in de WVO bij het schoolplan.

In de BVE-sector is het noodzakelijk om concrete afspraken te maken met de sector en

individuele instellingen om de evaluatie van de onderwijskwaliteit te verbeteren:

- in de bestuurlijke agenda 2005-2010 zijn afspraken gemaakt over de invoering van de code 'good governance' in de bve-sector. Begin 2006 heeft de MBO Raad een code vastgesteld en zijn alle bve-instellingen vervolgens aan de slag gegaan met de implementatie van deze code. De implementatie binnen de instellingen wordt op de voet gevolgd en ondersteund door een commissie van advies van de MBO Raad. Zodra de scheiding tussen interne toezichthouder en bestuurder wettelijk is mogelijk gemaakt, kan deze commissie ook toezien op de naleving van de code. Belangrijke randvoorwaarde voor good governance is goede interne kwaliteitszorg, waaronder een systematische evaluatie van de onderwijskwaliteit. Afgesproken werd, dat hierover nader overleg gevoerd zou worden tussen OCW en de MBO Raad. In de afgelopen periode heeft de MBO Raad met de bve-instellingen ingezet op een versterking van de inzet van onafhankelijke deskundigen voor de beoordeling van de kwaliteit, een van de elementen die onderdeel uitmaken van goede kwaliteitszorg en systematische evaluatie en die door de inspectie wordt beoordeeld. Of instellingen daadwerkelijk verbeteren op dit punt zal komende jaren moeten blijken uit de inspectie-beoordelingen.
- Daarnaast is de bedoeling dat langs andere wegen een impuls wordt gegeven aan de kwaliteitszorg van instellingen, o.a. met het voorstel tot wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake colleges van bestuur en raden van toezicht en voor (ongedeelde) Medezeggenschap. Hiermee wordt beoogd het interne toezicht, de interne kwaliteitszorg en verantwoording binnen de instelling te versterken en ook de positie van de deelnemers te verstevigen, zodat zij betrokken worden bij de beoordeling van de kwaliteit en de verbetering van het onderwijs. Hierover ben ik ook in gesprek met het JOB.
- Ook verwacht ik dat een grotere transparantie en een betere verantwoording van de bestuurders stimulerende effecten op de kwaliteitszorg zal hebben. Er wordt ingezet op een verdere uitbreiding van de openbare benchmark tussen instellingen en op de invoering van een geïntegreerd jaardocument als verantwoordingsdocument van de instellingen ten behoeve van de verticale verantwoording en horizontale verantwoording aan belanghebbenden.
- In het nieuwe toezicht zullen de ervaringen van deelnemers een grotere rol spelen in de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs door de inspectie dan in het oude toezicht het geval was. Dit zal een stimulans zijn voor de instellingen om de kwaliteit te evalueren met de deelnemers.
- Tot slot is naar aanleiding van de risico's met betrekking tot het CGO (competentiegericht onderwijs) en de klachten met partijen in de bve-sector een bestuurlijk arrangement opgesteld, gericht op een beheerste invoering van Competentiegericht Beroepsonderwijs met als doel de kwaliteit van het onderwijs zodanig te versterken en te borgen, dat de overheid met een gerust hart kan overgaan tot volledige implementatie van CGO in 2010. Zowel met de sector als met individuele instellingen worden afspraken gemaakt over de voortgang. Komende drie jaar wordt de invoering van het CGO gestaag uitgebreid en zal bij steeds grotere groep opleidingen/onderwijsinstellingen ondersteuning worden verleend op het gebied van onder andere kwaliteitszorg.

57   Waarom is bovenschoolse sturing binnen samenwerkingsverbanden noodzakelijk? Moet bovenschoolse sturing binnen samenwerkingsverbanden bij wet worden afgedwongen of kan dit via onderlinge afspraken worden gerealiseerd?   156

Bovenschoolse sturing binnen samenwerkingsverbanden is goed omdat, zoals de Inspectie ook constateert, er aanzienlijke verworvenheden zijn. Voorbeelden hiervan zijn organisatorische en inhoudelijke coördinatie, voorzieningen voor specifieke zorgleerlingen; de afstemming bevordert de deskundigheid van de zorgfunctionarissen en leraren. Over het algemeen komt dit door goede afspraken tussen de besturen van de

scholen die tot het samenwerkingsverband behoren. Zij bepalen de ruimte en bevoegdheden van het samenwerkingsverband ten aanzien van bovenschoolse en schoolse zorg.

Ik vind het daarom niet nodig bovenschoolse sturing binnen samenwerkingsverbanden bij wet af te dwingen.

- 58 Hoe kan worden bevorderd dat meer zorgadviesteams professioneler en effectiever werken? 157
Kan daarbij kennis en ervaring worden gedeeld?

Op dit moment vinden er op 21 locaties, verspreid over de verschillende onderwijssectoren, pilots plaats die tot doel hebben om de kwaliteit van zorg- en adviesteams te verbeteren. In 2008 komen de resultaten beschikbaar van deze pilots. Aan de hand van de uitkomsten van deze pilots zal bekeken worden op welke manier de kwaliteitsverbetering landelijk wordt doorgevoerd en eventuele kennis en ervaring wordt verspreid. Daarnaast start het Landelijk centrum voor onderwijs en jeugdzorg, in nauw overleg met de VO-raad, komend schooljaar een professionaliseringstraject voor zorg- en adviesteams in het voortgezet onderwijs.

- 59 Hoe wordt bevorderd dat de aanbevelingen ten aanzien van de verbeteringen in de 160
schoolexamens en centrale examens ook daadwerkelijk op alle scholen worden
doorgevoerd?

Het is uitermate kwalijk dat er scholen zijn die geen goede procedurele afspraken hebben rond de examens. Er zijn intussen voldoende instrumenten beschikbaar om te zorgen dat de kwaliteit van zowel de procedures rond de examens als de inhoud van de schoolexamens door de school op orde kunnen zijn. Te denken valt hierbij aan de schoolexamenscan van de VO-raad en de kwaliteitsmonitor schoolexamens die is ontwikkeld door Cito. Daarnaast heeft de VO-raad protocollen opgesteld die een handreiking zijn voor de school om zowel de schoolexamens als de centrale examens op een kwalitatief goede manier te organiseren. De VO-raad heeft duidelijk aangegeven zich verantwoordelijk te voelen voor dit onderwerp en haar leden hier direct op aan te willen spreken.

Het Onderwijsverslag 2005 was voor mijn voorganger al reden om met deskundigen te overleggen over de problematiek van de 2^e correctie. Dit heeft geleid tot een gezamenlijk plan van aanpak met alle betrokken organisaties, te weten: inspectie, CEVO, Cito en VO-raad. Het Eindexamenbesluit wordt conform deze aanpak gewijzigd. Uitgangspunt bij het voorgenomen plan van aanpak is het versterken van de rol van het bevoegd gezag inzake de afhandeling van en de verantwoordelijkheid voor de tweede correctie. Daarnaast zal ook de voorlichting over de gang van zaken bij de 2^e correctie worden aangescherpt onder meer door het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, brochures en aanpassing van de protocollen van de VO-raad. Ik zal u nader informeren over deze aanpak, gelijk met mijn reactie op het rapport van de Inspectie over de discrepantie tussen het schoolexamencijfer en het cijfer van het centraal examen.

- 60 Toetst de Inspectie of bij verwijdering er ook sprake is van een direct aansluitende 161
inschrijving en aanname op een andere school?

De inspectie toetst dit niet.

In het (wettelijk verplichte) overleg dat de Inspectie met de school heeft bij het voornemen tot verwijderen, wijst de Inspectie de school op de wettelijke verplichting dat pas tot verwijdering kan worden overgegaan als een andere school gevonden is.

De inspectie verzoekt de school tevens om na definitieve verwijdering in de berichtgeving van de school aan de Inspectie te vermelden bij welke onderwijsinstelling de leerling aansluitend is ingeschreven.

De Inspectie beschikt niet over de gegevens van inschrijving op leerlingniveau, waardoor

niet kan worden getoetst of de leerling daadwerkelijk is ingeschreven op de andere school. De melding van uit- resp. inschrijven gebeurt aan de leerplichtambtenaar.

- 61 Op grond van welke titel en aan welke formele criteria toetst de Inspectie het interne toezicht? 164

Zo gauw er wetgeving is op het gebied van goed bestuur voor het VO, zal de inspectie toetsen aan de hand van de eisen van die wetgeving. Tot dat moment zal de inspectie de ontwikkeling in informatieve zin volgen en beschrijven. Daarbij vormt de door de eigen sector vastgestelde "Code Goed Onderwijsbestuur" een belangrijke leidraad. Beoordeling in formele zin vindt op deze basis niet plaats.

Voor de BVE-sector geldt dat het interne toezicht tot 1 augustus 2006 niet beoordeeld is door de inspectie. Er bestaan nog geen wettelijke eisen voor het interne toezicht. Wel aan de kwaliteitszorg en publieke verantwoording. Met het vernieuwde toezichtkader waarmee de inspectie in het schooljaar 2006-2007 experimenteel van start is gegaan, ziet de inspectie toe op het bestuurlijk vermogen van de instelling, waaronder het intern toezicht door de Raad van toezicht. De mbo-sector beoogt per 1-1-2008 de governance-code volledig te hebben ingevoerd, waaronder ook de invoering van Raden van Toezicht. Formeel kan de scheiding tussen raden van toezicht en college van bestuur echter nog niet plaats vinden. De huidige WEB biedt die mogelijkheid niet. Om die reden is het voorstel tot wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake colleges van bestuur en raden van toezicht dat in juni 2006 aan u is aangeboden van groot belang.

- 62 Is er specifiek beleid, gericht op voortijdig schoolverlaters in de bve-sector? 173

Al enige tijd wordt een breed aanvalsplan op de schooluitval uitgevoerd ('Aanval op de uitval') dat voor een belangrijk deel betrekking heeft op de BVE-sector. Belangrijke maatregelen daarin zijn onder andere:

- Optimalisering van de overgang VMBO-MBO ('warme overdracht')
- Brede invoering van ZorgAdviesTeams in het MBO
- De invoering per 1 augustus 2007 van de kwalificatieplicht. Om schooluitval te bestrijden wordt in de Leerplichtwet de partiële leerplicht vervangen door een kwalificatieplicht tot de 18^e verjaardag.
- Het bevorderen bij de instellingen van meer instroommomenten gedurende het jaar
- Een sluitende informatieketen voor de registratie en melding van verzuim en uitval.
- Verscherpt toezicht vanuit OCW op het meldgedrag van scholen (zie ook het antwoord op vraag 63)

Aanvullend zijn er convenanten gesloten met veertien grote gemeenten om de uitval in de regio in schooljaar 2006/2007 met 10% te reduceren. Het accent ligt daarbij op de uitvalreductie bij de grote ROC's in deze regio's.

- 63 Op welke wijze zijn de conclusies van de inspectie dat bve-instellingen zich inzetten vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan en de zeer beperkte inzet op registratie en aanpak van schoolverzuim op bve-scholen met elkaar te rijmen? Is de minister bereid actie te ondernemen richting de bve-instellingen om de betrokkenheid van de instellingen bij schoolverzuim te vergroten? 174

De onderwijsinstellingen zijn over het algemeen op bestuurlijk niveau doordrongen van het belang van de preventie van VSV. Probleem is, dat deze overtuiging op werkvloerniveau nog onvoldoende in concrete maatregelen wordt teruggevonden, bijvoorbeeld in afdoende registratie en tijdige melding van verzuim.

Door OCW is een aantal acties ingezet op verbetering van het meldgedrag van instellingen:

- In 2006 zijn alle scholen in het VO en MBO erop gewezen, dat zij nauwgezet de wettelijke bepalingen dienen uit te voeren over signaleren, registreren en melden van spijbelen en voortijdig schoolverlaten, zowel aan gemeenten als aan IB-Groep. De onderwijsinspectie heeft het toezicht hierop verscherpt.
- In het reguliere toezicht wordt bij scholen met veel drop-outs tevens de naleving van de leerplichtwet en RMC-regelgeving onderzocht worden. I.s.m. IBG en Leerplicht/RMC is te achterhalen waar de meldingsverplichtingen slecht nageleefd worden. Bij niet naleven kan een sanctie volgen conform het gebruikelijke interventietraject in de bve-sector.
- Toezichthouders op het terrein van jeugd werken samen in het programma Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ). De minister heeft de ITJ-toezichthouders advies gevraagd over manieren om nader toezicht te houden op de keten van signaleren, registreren, melden en begeleiden van spijbelaars en voortijdig schoolverlaters op lokaal niveau.
- In een themaonderzoek van de AD en IvhO (eerste helft van 2007) worden de factoren in administratieve organisatie en cultuur opgespoord die tijdige melding belemmeren. Dit levert inzicht op ten behoeve van stimulering van het naleven van de regelingen. Tevens zal worden bezien op welke wijze vereenvoudiging van de regelgeving mogelijk is. Hierbij zal aangesloten worden op de voorstellen voor een vereenvoudiging van de meld- en registratieroute.
- De meld- en registratieroute in VO en BVE wordt vereenvoudigd met behulp van het onderwijsnummer: verzuim wordt volgens deze nieuwe route alleen nog gemeld aan de IB-Groep, die het verzuim aan de woongemeente doorlevert ('één digitaal loket'). Dit betekent een lastenvermindering voor de instellingen en zal een vollediger en actueler meldgedrag stimuleren. In het najaar van 2007 wordt deze opzet met een aantal pilotgemeenten en VO- en BVE-instellingen uitgetest. Bij een goed werkende informatieketen volgt in 2008 landelijke uitrol.

64 Welke specifieke wetgeving heeft geleid tot het expertiseverlies (par. 4)? 182

Per 1 januari 2007 is de Wet Inburgering (WI) ingevoerd. Per die datum is een deel van het educatiebudget (OCW) structureel overgeheveld naar het budget voor inburgering (WWI). Met de WI is marktwerking ingevoerd voor de inkoop van inburgeringscursussen door gemeenten. Voor die tijd gold voor de inkoop van inburgeringscursussen voor nieuwkomers een gedwongen winkelnering bij de roc's. Uit de eerste berichten blijkt, dat gemeenten inburgeringscursussen inkopen bij andere (goedkopere) aanbieders. Dit zal gevolgen hebben voor de personele bezetting op het terrein van inburgering c.q. educatie.

65 Welke rol heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bij de inhoud van de accreditering van de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO)? 190

De onafhankelijkheid van de NVAO bij de beoordeling van de kwaliteit van het hoger onderwijs staat voorop. In de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) is geregeld dat de verantwoordelijkheid voor het verlenen van accreditatie ligt bij het bestuur van de NVAO. De minister heeft hier geen invloed op. De algemene criteria en de werkwijze bij accreditatie zijn vastgelegd in het zgn. accreditatiekader. Het accreditatiekader wordt opgesteld door de NVAO; het wordt goedgekeurd door de minister, nadat hij de beide Kamers der Staten Generaal over zijn voornemen heeft geïnformeerd

(art. 5a.8, 5e lid WHW).

66 Is het traject ‘alvast studeren’ wettelijk mogelijk, gezien de toelatingseisen die de wet stelt? 195

De WHW stelt als eis voor het volgen van een HO-opleiding dat voldaan moet zijn aan de (nadere) vooropleidingseisen (vwo/havo met profiel). Dat is hier niet het geval, maar deze personen zijn geen student in de zin van de wet: zij schrijven zich niet in en betalen geen collegegeld. Inschrijving vindt pas plaats na het behalen van het VO-diploma. Dan voldoet men aan de (nadere) vooropleidingseisen en begint men met de HBO-opleiding, met vrijstellingen voor (een deel van) het propedeutisch examen. De conclusie is dat het hier aangeboden traject is toegestaan.

67 Wanneer krijgt de Kamer informatie over de problemen rond Aziatische studenten? 201

Het onderzoek van de inspectie naar buitenlandse studenten loopt nog tot eind van dit jaar. Op het moment dat de inspectie het onderzoek heeft afgerond zal ik het u toezenden.